

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินประจำ ตำแหน่งข้าราชการและผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการ พ.ศ. 2539

โดย นายสารทูล วรธนวิจิตร

1. ก่อนปี 2535 ข้าราชการส่วนใหญ่ไม่มีเงินประจำตำแหน่ง เว้นแต่ตำแหน่งประธานศาลฎีกา และอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ของข้าราชการตุลาการ และตำแหน่งข้าราชการฝ่ายอื่นบางตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษเท่านั้น เช่น ตำแหน่งเกี่ยวกับผู้ทำการในอากาศ ตำแหน่งข้าราชการที่มีหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศ (พ.ช.ต.) ตำแหน่งทหารที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการฝักอันตราย เป็นต้น แต่ในการจัดทำบัญชีอัตราเงินเดือนหมายเลข 1-5 ในปี 2535 ได้กำหนดหลักการใหม่ เพื่อสร้างบัญชีอัตราเงินเดือนของตำแหน่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับเงินเดือนในภาคเอกชนจึงได้มีการจำแนกประเภทข้าราชการเป็น 3 ประเภท คือ 1) ประเภททั่วไป 2) ประเภทวิชาชีพเฉพาะและเชี่ยวชาญเฉพาะ และ 3) ประเภทบริหาร โดยในช่วงแรกใช้บัญชีอัตราเงินเดือนเดียวกันไปก่อน (บัญชี 1-4) แต่ข้าราชการตำแหน่งกลุ่มบริหารและกลุ่มวิชาชีพเฉพาะ/เชี่ยวชาญเฉพาะ มี "เงินประจำตำแหน่ง" เพิ่มขึ้น เงินส่วนนี้จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของเงินเดือนเมื่อใช้ถึงบัญชี 5

2. เมื่อมีการปรับใช้บัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งหมายเลข 1 ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2535 เป็นต้นมา ปรากฏว่าได้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติหลายประการ คือ ฐานทางกฎหมายในการกำหนดเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการแต่ละประเภทกำหนดไว้แตกต่างกัน การกำหนดเงื่อนไขการรับเงินประจำตำแหน่งแตกต่างกัน เม็ดเงินของอัตราเงินประจำตำแหน่งแตกต่างกัน เป็นต้น ดังนั้น จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. 2538 ขึ้น ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวมีบทบัญญัติเกี่ยวกับเงินประจำตำแหน่ง ดังนี้

2.1 สร้างเอกภาพในการพิจารณากำหนดเงินประจำตำแหน่ง ทั้งในเรื่องตำแหน่งที่จะได้รับเงินเพิ่มและอัตราเงินเพิ่ม โดยในมาตรา 5 กำหนดให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการพิจารณาเงินเดือนแห่งชาติ" เรียกโดยย่อว่า "กงช." ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธาน มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะและให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับเรื่องเงินเดือน ค่าจ้าง เงินประจำตำแหน่ง ฯลฯ

2.2 โดยที่เห็นว่าเงินประจำตำแหน่งสำหรับตำแหน่งที่ได้รับอยู่แล้วยังมีความจำเป็น แต่อัตราที่กำหนดไว้ยังไม่เป็นธรรม จึงปรับปรุงให้เป็นธรรมยิ่งขึ้นโดยกำหนดเป็นหลักการ แยกเงินประจำตำแหน่งออกจากเงินเดือน แต่ให้กำหนดให้เป็นเงินเสริมเฉพาะจุดตามเหตุผลของการบริหารงานบุคคล

และแตกต่างกันได้ตามประเภทของข้าราชการ และตามประเภทของตำแหน่ง แต่ความแตกต่างดังกล่าวควรอยู่ในระดับที่เหมาะสม ดังนั้น จึงได้ยกเลิกบัญชีอัตราเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง หมายเลข 2-5 ทำกฎหมายระเบียบข้าราชการประเภทต่างๆ แล้ว และได้กำหนดอัตราเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการประเภทต่างๆ ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

พิธีอัยย์

2.3 ตามมาตรา 12 กำหนดให้ ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ข้าราชการครู ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย หรือข้าราชการครูในสถาบันการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ข้าราชการทหาร และข้าราชการตำรวจประเภทใด ตำแหน่งใดจะได้รับเงินประจำตำแหน่งท้ายพระราชบัญญัตินี้ในอัตราใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา

รักษาการในตำแหน่งประจำตำแหน่ง

รักษาการในตำแหน่ง

3. ต่อมาได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาการได้รับเงินประจำตำแหน่งของข้าราชการและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการ พ.ศ. 2538 ซึ่งออกตามความในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. 2538 ขึ้น โดยได้กำหนดให้ข้าราชการและผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารซึ่งไม่เป็นข้าราชการ มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2537 เป็นต้นมา แต่ยังไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการจ่ายเงินประจำตำแหน่งไว้เป็นการเฉพาะ การจ่ายเงินประจำตำแหน่งที่จ่ายกันอยู่ในเวลานั้น เป็นการอนุโลมจ่ายตามพระราชกฤษฎีกาการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จ บำนาญ และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. 2535 และโดยที่พระราชกฤษฎีกาเกี่ยวกับการได้รับเงินประจำตำแหน่ง พ.ศ. 2538 มิได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการได้รับเงินประจำตำแหน่งไว้อย่างชัดเจน จึงก่อให้เกิดความสับสนแก่ส่วนราชการผู้ปฏิบัติ ซึ่งส่วนราชการต่างๆ ได้หารือแนวทางการปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวมาเป็นจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น

เฉพาะ) รักษาการในตำแหน่งผู้

รักษาการในตำแหน่ง

หน้าที่หนึ่ง หรือ

ปฏิบัติราชการไว้

3.1 มหาวิทยาลัยศิลปากรและสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง หรือว่า ผู้มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่ง แต่มิได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับแต่งตั้งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เนื่องจากกรณีดังต่อไปนี้จะมีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือไม่

ราชการแทนใน

4. ดัง

3.1.1 ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปดูงานวิจัย ณ ต่างประเทศหรือเสนอผลงานบทความวิจัยในช่วงระยะเวลาสั้นๆ เช่น 1 เดือน 2 เดือน 3 เดือน หรือ 6 เดือน

ประจำตำแหน่ง

จึงจำเป็นต้องตร

3.1.2 ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปสัมมนา ประชุม ไปราชการในประเทศหรือต่างประเทศเป็นการชั่วคราว

บริหารซึ่งไม่เป็น

4.1

3.1.3 ได้รับเชิญให้ไปทำการสอนหรือบรรยาย ณ ต่างประเทศ (ส่วนมากไม่เกิน 1 ปี)

ตำแหน่งตามส่ว

3.1.4 ได้รับอนุญาตให้ไปปฏิบัติงานตามโครงการแลกเปลี่ยนอาจารย์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งถือว่าการปฏิบัติหน้าที่เช่นเดียวกับในมหาวิทยาลัย

4.2

ตำแหน่งได้รับ

3.1.5 วิทยุไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศหรือภายในประเทศ

4.3

ตำแหน่ง ได้รับ

หรือผู้มีอำนาจสั่งโอนแล้วแต่กรณี และถ้าจำเป็นต้องส่งมอบงานในหน้าที่ภายในเวลาไม่เกิน 15 วัน หรือ ถ้าจำเป็นต้องเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งใหม่ ก็ให้จ่ายเงินประจำตำแหน่งในระหว่างส่งมอบงาน และในระหว่างเดินทางดังกล่าว

4.4 ห้ามมิให้จ่ายเงินประจำตำแหน่งสำหรับวันที่ละทิ้งหน้าที่ราชการหรือหนีราชการ

4.5 ในกรณีตาย กำหนดให้จ่ายเงินประจำตำแหน่งจนถึงวันที่ถึงแก่ความตาย

4.6 ในกรณีลาออก กำหนดให้จ่ายเงินประจำตำแหน่งได้ถึงวันก่อนวันถึงกำหนดลาออก แต่ถ้าถึงกำหนดลาออกแล้ว ยังไม่ได้รับทราบคำสั่งอนุญาตให้ลาออก และยังคงปฏิบัติหน้าที่หลักของตำแหน่งที่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งต่อมาก็ให้จ่ายได้ถึงวันรับทราบหรือควรได้รับทราบคำสั่ง หรือ วันที่กฎหมายกำหนดให้ออก

4.7 ในกรณีถูกสั่งให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก กำหนดให้จ่ายเงินประจำตำแหน่งได้ถึงวันก่อนวันที่ระบุไว้ในคำสั่ง แต่ถ้ายังไม่ได้รับทราบคำสั่งและยังคงปฏิบัติหน้าที่หลักของตำแหน่งที่มีสิทธิได้รับเงินประจำตำแหน่งต่อมาก็ให้จ่ายได้ถึงวันทราบหรือควรได้รับทราบคำสั่ง

4.8 ในกรณีตาม 4.6 และ 4.7 ถ้าจำเป็นต้องส่งมอบงาน ก็ให้จ่ายเงินประจำตำแหน่งต่อไปได้จนถึงวันส่งมอบงานเสร็จ แต่ต้องไม่เกิน 15 วัน นับแต่วันที่ระบุในคำสั่ง หรือวันที่รับทราบหรือควรได้รับทราบคำสั่ง แล้วแต่กรณี

4.9 ในกรณีพ้นจากราชการเพราะเกษียณอายุ กำหนดให้จ่ายเงินประจำตำแหน่งได้ถึงวันสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบ 60 ปี

4.10 ห้ามมิให้จ่ายเงินประจำตำแหน่งสำหรับวันที่ถูกสั่งพักราชการหรือวันที่ถูกสั่งให้ประจำกระทรวง ประจำทบวง ประจำกรม ประจำกอง หรือประจำจังหวัด

4.11 กำหนดให้จ่ายเงินประจำตำแหน่งในระหว่างวันที่ได้รับอนุญาตให้ลาได้ไม่เกิน 60 วัน เว้นแต่ลาภิกษาให้จ่ายได้ไม่เกิน 45 วัน

4.12 ห้ามมิให้จ่ายเงินประจำตำแหน่งในระหว่างวันที่ได้รับอนุญาตให้ลาไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศหรือลาติดตามคู่สมรส

ผู้เขียนหวังว่าสาระสำคัญต่างๆ ที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกา ฉบับนี้จะครอบคลุมปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับเงินประจำตำแหน่งได้ทุกกรณี ซึ่งจะช่วยให้ปัญหาความสับสนต่างๆ ของส่วนราชการผู้ปฏิบัติหมดสิ้นไป

